

Julian Polan-Haraschin

Na marginesie wznowienia wydawnictwa "Wojskowy Przegląd Prawniczy"

Palestra 4/4(28), 68-69

1960

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

RECENZJE

Na marginesie wznowienia wydawnictwa „Wojskowy Przegląd Prawniczy”

W numerze 1 „Nowego Prawa” z 1958 r. ukazał się artykuł omawiający likwidację kwartalnika „Wojskowy Przegląd Prawniczy”, którego wydawanie ustało z dniem 1 stycznia 1957 r.

Decyzja o likwidacji tego czasopisma, jedynego zresztą z dziedziny wojskowego prawa karnego i postępowania karnego i wojskowego prawa administracyjnego, przyjęta została z prawdziwym żalem, albowiem dyscypliny nauki, które reprezentowane były na łamach wspomnianego czasopisma, stanowią dziedzinę u nas całkowicie zaniedbaną. Nie od rzeczy będzie dodać, że w prawniczych studiach uniwersyteckich są one traktowane zupełnie marginesowo.

Prawem karnym wojskowym (materiałnym i formalnym) oraz wojskowym prawem administracyjnym zajmowali się do niedawna wyłącznie praktycy, którzy niejednokrotnie nie dysponowali dostatecznym przygotowaniem naukowo-teoretycznym. Jeśli się ponadto zważy, że omawiane gałęzie nauki prawa wojskowego nie wzbudzały zainteresowania wśród uniwersyteckich specjalistów, że nie ma u nas w tej dziedzinie żadnego ośrodka badań naukowych ani w uniwersytetach, ani w Polskiej Akademii Nauk, to jest rzeczą jasną, że decyzja władz wojskowych o likwidacji tego kwartalnika ograniczyła w niemalym stopniu perspektywę rozwojowe nauki prawa karnego wojskowego. Zwłaszcza, że na temat konieczności utworzenia katedry prawa karnego wojskowego i zadań stojących przed prawnikami wojskowymi wypowiadali się już przedtem niejednokrotnie prawnicy naukowcy i prawnicy praktycy.

Niemniej jednak, jak to wykazały

potrzeby nauki i praktyki, mimo likwidacji kwartalnika „Wojskowy Przegląd Prawniczy” prasa prawnicza nie zaniechała publikacji poszczególnych prac ze wspomnianych dyscyplin naukowych, które to prace ukazywały się sporadycznie w „Państwie i Prawie”, „Nowym Prawie”, „Ruchu Ekonomicznym i Prawniczym”, „Palestrze”, „Prawie i Życiu” i „Wojskowym Przeglądzie Historycznym”.

W dniu 24 października 1957 r. zostało powołane do życia Wojskowe Koło Wiedzy Prawniczej w Warszawie, działające przy Zarządzie Sądownictwa Wojskowego MON, Najwyższym Sądzie Wojskowym i Naczelnej Prokuraturze Wojskowej, i już na pierwszym zebraniu wysunięto w czasie dyskusji propozycję reaktywowania „Wojskowego Przeglądu Prawniczego”, gdyż brak własnego czasopisma uniemożliwia należyty rozwój działalności Koła.

Tymczasem Zarząd Sądownictwa Wojskowego MON czynił usilne starania o prawo wydawania skromnego chociażby periodyku, który do czasu reaktywowania zlikwidowanego kwartalnika mógłby zastępczo spełniać zadania „Wojskowego Przeglądu Prawniczego”. Starania te zostały uwieńczone pomyślnym rezultatem, władze wojskowe bowiem udzieliły zezwolenia na wydawanie przez Zarząd Sądownictwa Wojskowego MON czasopisma ściśle fachowego pod nazwą „Biuletyn Wojskowej Służby Sprawiedliwości”. Czasopismo to miało charakter wewnętrzny, tzn. przeznaczone było dla pracowników (przede wszystkim) wojskowych organów wymiaru sprawiedliwości. W „Biuletynie” tym umieszczane były artykuły problemowe, glosy do orzeczeń Naj-

wyższego Sądu Wojskowego, orzeczenia tegoż Sądu, a ponadto komunikaty Wojskowego Koła Wiedzy Prawniczej oraz krótkie omówienia nowości bibliograficznych, które poruszały problemy prawa i procesu karnego oraz ustroju sądownictwa obcych armii.

W roku 1958 ukazały się numery 1 i 2—3 wspomnianego czasopisma, przy czym ten ostatni numer (2—3) ukazał się dopiero we wrześniu 1958 r. Do czerwca 1959 r. nie ukazał się już dalszy numer „Biuletynu Wojskowej Służby Sprawiedliwości”, natomiast na mocy rozkazu Ministra Obrony Narodowej nr 20/MON z dnia 5 czerwca 1959 r. w sprawie wydawania kwartalnika pt. „Wojskowy Przegląd Prawniczy” (Dziennik Rozkazów MON Nr 12, poz. 70) udzielone zostało — na wniosek Zarządu Sądownictwa Wojskowego MON — zezwolenie na reaktywowanie zlikwidowanego w 1957 r. kwartalnika. W ten sposób czasopismo prawnicze Ludowego Wojska Polskiego, które ukazywało się w latach 1945—1956, zostało wskrzeszone, przy czym ze względów historycznych należy wspomnieć, że w okresie przedwrześniowym „Wojskowy Przegląd Prawniczy” ukazywał się w latach 1928—1939.

Wznowiony obecnie kwartalnik „Wojskowy Przegląd Prawniczy” jest wydawany przez Zarząd Sądownictwa Wojskowego MON. Nad jego redakcją czuwa siedmioosobowy komitet redakcyjny. Kwartalnik nie ma charakteru czasopisma przeznaczonego do użytku wewnętrznego, jest on bowiem do nabycia (w drodze prenumeraty) zarówno przez czytelników cywilnych, jak i wojskowych.

W roku 1959 ukazały się dwa numery: nr 1 (czerwiec—wrzesień) i nr 2 (październik—grudzień).

Należy ze szczególnym uznaniem

podkreślić, że wznowiony „Wojskowy Przegląd Prawniczy” znajduje się na właściwym poziomie naukowo-teoretycznym i praktycznym oraz ma za sobą wszelkie dane obiektywne, aby zająć poczesne miejsce obok niezbędnych periodyków dla prawników praktyków i naukowców.

Z układu treści dwóch pierwszych numerów „Wojskowego Przeglądu Prawniczego” za rok 1959 wynika, że ogłoszone tam zostały prace z dziedziny wojskowego prawa karnego materialnego i procesowego oraz wojskowego prawa administracyjnego i międzynarodowego, opublikowane zostały recenzje, omówienia prac i ustaw dotyczących prawa wojskowego państw demokracji ludowych i państw kapitalistycznych, wreszcie wydrukowane zostały liczne orzeczenia Najwyższego Sądu Wojskowego. Ma to szczególne znaczenie dla prawników praktyków i przedstawicieli nauki, gdyż Zbiór Orzeczeń Najwyższego Sądu Wojskowego, wydany przez Wydawnictwo MON w 1954 roku, w wielu miejscach jest już zdeaktualizowany.

Reaktywowanemu kwartalnikowi „Wojskowy Przegląd Prawniczy”, jego Komitetowi Redakcyjnemu i wydawcy, Zarządowi Sądownictwa Wojskowego MON, oraz autorom ogłaszającym swe prace na jego łamach należy życzyć dalszej owocnej pracy w dziedzinie rozwoju prawa i postępowania karnego wojskowego oraz wojskowego prawa administracyjnego, co w konsekwencji przyczyni się do utrwalenia praworządności socjalistycznej sądownictwa wojskowego, które działa w atmosferze pełnego poszanowania niezawisłości i godności sędziowskiej w toczącej się ofensywie na froncie walki o zlikwidowanie przestępczości i wzmocnienie dyscypliny państwowej i społecznej.

Julian Polan-Haraszin